

103207

2009
GEOGRAPHY - II (Optional)
भूगोल - II (वैकल्पिक)

Standard : Degree

स्तर : पदवी

Nature : Conventional

स्वरूप : पारंपारिक

Total Marks : 200

एकूण गुण : 200

Duration : 3 Hours

कालावधी : 3 तास

Note :

सूचना :

- (i) Answers must be written either in English or in Marathi.
उत्तरे इंग्रजीमधून किंवा मराठीमधून लिहिली पाहिजेत.
- (ii) Question No. 1 is Compulsory. Of the remaining questions, attempt **any four** selecting one question from each section.
प्रश्न क्रमांक 1 अनिवार्य आहे. उर्वरित प्रश्नांमधून कोणतेही चार सोडवा पण प्रत्येक विभागातून एक प्रश्न निवडून सोडविणे आवश्यक आहे.
- (iii) Figures to the **RIGHT** indicate marks of the respective question.
उजवीकडील अंक संबंधित प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.
- (iv) Necessary outline-maps will be provided.
आवश्यक बाह्यरेखांकित नकाशे पुरविण्यात येतील.
- (v) Use of Stencil (outline) is allowed.
आऊटलाईन स्टेन्सीलच्या वापरास परवानगी आहे.
- (vi) Number of optional questions upto the prescribed number in the order in which they have been solved will only be assessed. Excess answers will not be assessed.
ज्या क्रमाने निर्धारित संख्येपर्यंत पर्यायी प्रश्नसंख्या सोडविली आहे, तेवढीच प्रश्नसंख्या तपासली जाईल: अतिरिक्त उत्तरे तपासली जाणार नाहीत.
- (vii) Credit will be given for orderly, concise and effective writing.
नीटनेटक्या, संक्षिप्त व परिणामकारक लिखाणास श्रेय दिले जाईल.
- (viii) Candidate should not write roll number, any name (including their own), signature, address or any indication of their identity anywhere inside the answer book otherwise, he/she will be penalised.
उत्तरपुस्तिकेच्या आतील भागात कोठेही उमेदवाराने बैठक क्रमांक, स्वतः किंवा इतरांचे नाव, पत्ता किंवा आपली ओळख देणारे चिन्ह नमूद करू नये, अन्यथा तो शिक्षेस पात्र ठरेल.
- (ix) In case of any ambiguity, English version will be considered as authentic.
कोणत्याही प्रकारच्या संदेहाच्या स्थितीत, इंग्रजी भाषांतर ग्राह्य समजले जाईल.

P.T.O.

1. Answer any four of the following :

खालीलपैकी कोणत्याही चारांची उत्तरे लिहा :

(a) Indian seasons.
भारतातील ऋतुचक्र.	10
(b) Eastward flowing rivers in Maharashtra.
महाराष्ट्रातील पूर्व वाहिनी नद्या.	10
(c) Distribution of sugar industries in Western Maharashtra.
पश्चिम महाराष्ट्रातील साखर उद्योगाचे वितरण.	10
(d) Causes and effects of floods in Maharashtra.
महाराष्ट्रातील महापुराची कारणे व परिणाम.	10
(e) Male - Female ratio in Maharashtra.
महाराष्ट्रातील स्त्री-पुरुष प्रमाण.	10

SECTION - A

विभाग - A

2. Answer the following sub-questions :

खालील उप-प्रश्नांची उत्तरे लिहा :

(a) Land-border of India.
भारताची भू-सीमा	10
(b) Origin and nature of Deccan plateau.
भारतीय दख्खनच्या पठाराची-निर्माती व स्वरूप.	15
(c) North Indian plains.
उत्तर भारतीय मैदाने.	15

3. Answer the following sub-questions :
खालील उप-प्रश्नाची उत्तरे लिहा :

(a) Location of Maharashtra.
महाराष्ट्राचे स्थान.	10
(b) Earth quake zones in India.
भारतातील भूकंप क्षेत्रे.	15
(c) Ganga river patterns.
गंगा नदी प्रणाली.	15

SECTION - B

विभाग - B

4. Answer the following sub-questions :
खालील उप-प्रश्नाची उत्तरे लिहा :

(a) Soil patterns in Maharashtra.
महाराष्ट्रातील मृदेचे प्रकार.	10
(b) Natural vegetation in India.
भारतातील नैसर्गिक वनस्पती.	15
(c) Oil fields in India.
भारतातील खनिज तेल क्षेत्रे.	15

5. Answer the following sub-questions :
खालील उप-प्रश्नाची उत्तरे लिहा :

(a) Soil types in India.
भारतातील मृदा प्रकार.	10
(b) Natural vegetation in Maharashtra.
महाराष्ट्रातील नैसर्गिक वनस्पती.	15
(c) Iron - ore in India.
भारतातील लोह खनिजे.	15

www.mpscmaterial.com

SECTION - C

विभाग - C

6. Answer the following sub-questions :

खालील उप-प्रश्नाची उत्तरे लिहा :

(a) Types of agriculture in India. 10
भारतीय शेतीचे प्रकार.

(b) Cotton textile Industries in Maharashtra. 15
महाराष्ट्रातील सूती वस्त्र उद्योग.

(c) Tourism Industry in Maharashtra. 15
महाराष्ट्रातील पर्यटन व्यवसाय.

7. Answer the following sub-questions :

खालील उप-प्रश्नाची उत्तरे लिहा :

(a) Major crops in Maharashtra. 10
महाराष्ट्रातील प्रमुख पिके.

(b) Industrial regions of India. 15
भारतातील औद्योगिक विभाग.

(c) Rail network in India. 15
भारतातील लोहमार्ग.

P.T.O.

SECTION - D

विभाग - D

8. Answer the following sub-questions :

खालील उप-प्रश्नांची उत्तरे लिहा :

(a) Age composition of India.
भारतातील वय संरचना.	10
(b) Types of rural settlement.
ग्रामीण वस्त्यांचे प्रकार.	10
(c) Role of agriculture in regional development in India.
भारतातील प्रादेशिक विकासामधील शेतीक्षेत्राचे महत्त्व/योगदान	10
(d) Agricultural policy of Maharashtra Government.
महाराष्ट्र शासनाचे शेती विषयक धोरण.	10

9. Answer the following sub-questions :

खालील उप-प्रश्नांची उत्तरे लिहा :

(a) Population growth in Maharashtra.
महाराष्ट्रातील लोकसंख्येची वाढ.	10
(b) Urbanization in Maharashtra.
महाराष्ट्रातील नागरीकरण.	10
(c) River linking project in India.
भारतातील नदी जोड प्रकल्प.	10
(d) Industrial policy of Indian government.
भारत सरकारचे औद्योगिक धोरण.	10

- o O o -